

Župnijska cerkev sv. Janeza Krstnika¹

Stara župnijska cerkev je v starih zapisih opisana kot »uboga, neugledna cerkvica«. Njen kor je bil devet korakov dolg in sedem širok in je imel tristranski zaključek.

Enajst korakov dolga in osem korakov široka netlakovana ladja z lesenim stropom, v kateri je bila na zahodnem koncu lesena empora, je bila lesena dvorana.

Razen glavnega oltarja sv. Janeza Krstnika sta bila v ladji tudi stranska oltarja: desno sv. Antona Padovanskega in levo sv. Uršule. Na severni strani cerkve je bil prizidan zvonik, kjer je bila v pritličju zakristija. V zvoniku sta visela dva zvonova. Z zidom obdano pokopališče je bilo kraj počitka za poznejši župnijski okoliš.

Ko je bila cerkev še podružnica loške župnijske cerkve so bile v njej maše na belo nedeljo, 13. junija na god sv. Antona Padovanskega, na patronov dan 24. junija, na nedeljo pred malo mašo (kot dan posvetitve), 21. oktobra na god sv. Uršule in 27. decembra.

Ko je bilo območje povzdignjeno v lokalijo so pozidali v cerkveni ladji oboke, na severni strani novo zakristijo in emporo (prostor nad zakristijo ali stransko ladjo s pogledom v cerkev). Namesto obeh starih zvonov so dobili tri nove s celjske livarne, srednjega leta 1791 in oba ostala leta 1795.

Za čas župnika Franca Alviana (1816-1840) so domačini na severni strani ladje pozidali brez načrta stransko ladjo z emporo – oboje je bilo zelo nizko.

Leta 1841 je dobila do tedaj netlakovana župnijska cerkev navaden tlak.

24. junija 1849 je cerkev in novi glavni oltar posvetil knezoškof Anton Martin Slomšek.

Leta 1854 je Alojz Hörbiger izdelal nove orgle za cerkev.

Leta 1859 so odobrili povečanje župnijske cerkve. Po odobrenih načrtih naj bi cerkveno ladjo povišali, nato prigradili dve stranski ladji in zakristijo na južni strani cerkve. Leta 1862 so zgradili najprej severno stransko ladjo in zakristijo za 4500 goldinarjev.

10. januarja, leta 1867 ob 14.00 uri se je na novo zgrajena cerkev porušila. Nato se je občina, ki je skupaj z župnikom nasprotovala od oblasti zaukazani in izvršeni dozidavi, odločila za novogradnjo.

Na nedeljo laetare, 31. marca leta 1867 je bila v stari cerkvi zadnja služba božja in potem so pričeli z rušenjem. Na belo nedeljo, 28. aprila istega leta je dekan in nadžupnik v Laškem Anton Žuža slovesno blagoslovil temeljni kamen za novo cerkev. Do pozne jeseni tega istega leta 1867 je bila nova obokana cerkev pod streho. Do naslednje jeseni je bila gradnja končana in novo cerkev je 20. septembra leta 1968 posvetil lavantinski knezoškof Jakob Maksimiljan Stepišnik.

Nova cerkev je enostavna gotska zgradba, ki jo je po načrtih zidarskega mojstra Sebastijana Dichsa iz Laškega postavil furlanski zidarski palir Bartholo Clarini za vsoto 2225 goldinarjev. Ostrešje je izdelal domači tesarski mojster Valentin Biderman, po domače Domink. Zahvala za dokončanje del gre v prvi vrsti domačemu župniku Jožefu Brunčku (zapis pravi, da je »poln energije«) in cerkvenemu svetu pod

¹ Povzeto po Župnijskem pismu – O koreninah našega kraja

vodstvom Matije Martinija, lastnika nekdanje glažute. K tej gradnji je cesar Ferdinand Dobri prispeval znesek v višini 600 goldinarjev dne 30. septembra leta 1867.

Leta 1874 je dobila cerkev še nov zvonik, tri nove oltarje in prižnico.

28. marca leta 1867 so na Razborju uredili pokopališče, ki ga je blagoslovil Anton Žuža, dekan in nadžupnik v Laškem.

